

اظهار نظر کارشناسی درباره

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بر اساس مطالعه تطبیقی

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

اسفند ۱۴۰۰

۱۸۳

بنام خداوند جان و آفریننده

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت رفاه اجتماعی

اظهار نظر کارشناسی درباره قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بر اساس مطالعه تطبیقی

پژوهشگر: میثم امانی
مشاور علمی: کوثر کریمی پور

رفاه و سیاست اجتماعی-۱۵

توانمندسازی
حاکمیت و جامعه

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

اسفند ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	ارزیابی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
۴	سیاست‌های معافیت مالیاتی
۴	تأکید بر سیاست‌های حمایت از بنیان خانواده
۵	مرخصی مادر
۵	مرخصی پدر
۵	کاهش ساعت کار
۶	کار پاره‌وقت
۶	گسترش مهدکودک‌ها
۶	پرداخت مشروط و غیر مشروط به والدین و کودک
۶	افزایش دسترسی به فناوری باروری و درمان ناباروری
۷	جمع‌بندی
۸	ضمیمه

توانمندسازی
حاکمیت و جامعه

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

اظهارنظر کارشناسی درباره قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بر اساس مطالعه تطبیقی

پژوهشگر: میثم امانی

مشاور علمی: کوثر کریمی‌پور

تاریخ تألیف: دی ۱۴۰۰ - تاریخ انتشار: اسفند ۱۴۰۰

رده موضوعی: رفاه و سیاست اجتماعی-۱۵

این گزارش به سفارش معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه شده است.

مقدمه

علی‌رغم اهمیت زیاد پدیده باروری به‌عنوان پشتوانه نیروی انسانی کشور، پژوهشگران معتقدند که توضیح تغییرات در این پدیده بسیار پیچیده است؛ چه از جهت تغییرات اجتماعی و اقتصادی که باعث ایجاد این تغییرات می‌شود و از چه جهت میزان تأثیرگذاری سیاست‌گذاری‌های اجتماعی بر افزایش یا کاهش نرخ باروری.

ایران از جمله کشورهایی است که امروز با نرخ باروری پایین دست‌به‌گریبان است و سیاست‌گذاران در صدد واکاوی و رفع این چالش برآمده‌اند. در سال‌های پس از انقلاب اسلامی نرخ باروری در کشور بالای ۳ بود. بعد از انتشار نتایج سرشماری سال ۱۳۶۵ و مشاهده رشد بالای جمعیت طی دهه‌ی ۱۳۶۵-۱۳۵۵ دولت متوجه سنگینی بار افزایش جمعیت شد و سیاست کنترل جمعیت را در پیش گرفت که به موفقیت چشمگیری دست یافت. سرعت کاهش باروری در نیمه دوم دهه ۱۳۶۰ و اوایل دهه ۱۳۷۰ به اندازه‌ای چشمگیر بود که تعبیر «انقلاب باروری» در مورد آن مصداق پیدا کرد. به این ترتیب نرخ باروری از ۳/۹ در دهه ۱۳۶۵-۱۳۵۵، به کمتر از ۲ در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ و ۱/۲۴ در سال ۱۳۹۵ رسید. این نرخ همچنان روندی کاهشی دارد و طبق تخمین‌ها در حال حاضر به پایین‌تر از ۱ کاهش یافته است. بر اساس الگوی پیش‌بینی جمعیت توسط صندوق جمعیت سازمان ملل متحد و در صورت تداوم روند کنونی، ایران از سال ۱۴۲۰ نرخ رشد منفی خواهد داشت و سالانه از جمعیت کل کشور کاسته خواهد شد.

***

طبق مطالعاتی که توسط پژوهشگران در نقاط مختلف دنیا صورت گرفته است، از جمله عوامل مؤثر در پایین آمدن نرخ باروری در سطح جهان می‌توان به بالا رفتن میانگین سن ازدواج، تعداد کم فرزند و تأخیر در فرزندآوری به دلیل اشتغال ناامن و پیش‌نیاز فرهنگی برای اشتغال مطمئن قبل از تشکیل خانواده، هزینه‌های بالای فرزندپروری، سوق‌دهی هزینه‌ها بر کیفیت فرزندپروری به جای کمیت فرزند، سیستم‌های حمایتی ناسازگار برای مراقبت از کودکان زنان شاغل، پیگیری تحصیلات عالی یا پیشرفت شغلی زنان، مشکل ایجاد تعادل بین کار و خانواده برای زنان که چندین برابر بیش از مردان برای انجام وظایف خانگی زمان صرف می‌کنند، تبدیل شدن ازدواج به یک انتخاب، به جای الزام اجتماعی، عدم احساس نیاز به فرزندآوری به دلیل حمایت‌های اجتماعی در هنگام سالمندی و دوره‌های رکود اقتصادی پیاپی و افزایش بیکاری اشاره کرد.

به طور کلی، پنج نوع مختلف از ابزارهای سیاست تشویقی وجود دارد که می‌توانند به طور بالقوه بر فرزندآوری تأثیر بگذارند:

- پرداخت‌های نقدی مستقیم مانند پرداخت پاداش نوزاد و کمک‌هزینه خانواده؛
- انتقال‌های غیرمستقیم مانند معافیت‌های مالیاتی، سیاست‌های مسکن، مراقبت‌های بهداشتی یا اعتبارات مالیاتی کودکان؛

- ایجاد شرایط کاری بهتر برای والدین جهت بهبود سازگاری کار و خانواده، مانند مرخصی مادران و پدران با حقوق و دستمزد؛
  - دسترسی به مهدکودک با کیفیت بالا و ارزان در محل کار؛
  - توسعه و افزایش دسترسی به فن‌آوری‌های باروری و درمان ناباروری.
- در ضمیمه این متن نمونه سیاست‌های تشویق به فرزندآوری در چهار کشور سوئد، ایتالیا، لهستان و فرانسه در یک جدول خلاصه شده است.

ارزیابی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

در راستای جلوگیری از کاهش نرخ باروری و اتخاذ سیاست‌هایی در جهت افزایش این نرخ، مسئله جوانی جمعیت به یکی از دغدغه‌های اصلی سیاست‌گذاران ایرانی در سال‌های اخیر تبدیل شده است. بدین منظور، قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بر اساس اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی، در کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده مجلس شورای اسلامی بررسی شد و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت ۷ سال در آبان ۱۴۰۰ از سوی رئیس‌جمهور به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور ابلاغ شد.

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به وجوه مختلف فرزندآوری توجه نموده است و در ماده‌های مختلفی از این قانون شاهد تأکید بر سیاست‌های تشویقی که پیش‌تر بیان شد، می‌باشیم. در ادامه به بررسی هر یک از ماده‌ها و تبصره‌های این قانون، با مؤلفه‌های مرسوم سیاست‌های تشویق فرزندآوری در جهان، می‌پردازیم.

سیاست‌های معافیت مالیاتی

طبق ماده ۱۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، میزان معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی، به ازای فرزند سوم و بیشتر که بعد از تصویب این قانون متولد شوند به ازای هر فرزند مشمول پانزده درصد (۱۵٪) تخفیف مشروط به تصویب آن در بودجه سنواتی می‌گردد. این تخفیف حداکثر سه بار قابل استفاده است. در مقایسه این قانون با چند الگوی جهانی، به نظر می‌رسد، بند معافیت مالیاتی به صورت جدی مطرح نشده است و نمی‌تواند ضمانتی برای افزایش فرزندآوری باشد.

تأکید بر سیاست‌های حمایت از بنیان خانواده

با وجود تأکید بر «حمایت از خانواده» در این قانون، سیاست‌های معدودی در مورد حمایت از خانواده مطرح شده است. می‌توان گفت، این قانون محدود به اقدامات تبلیغاتی و آموزشی است و این اقدامات نیز در «نقش مادر و همسر» خلاصه شده است و به ابعاد گسترده این موضوع نمی‌پردازد. در سراسر ماده‌ها و بندهای این قانون بر امر افزایش

فرزندآوری تأکید شده است، حال آنکه در مورد مسئله تقویت بنیان خانواده، ماده‌های معدودی وجود دارد. به طور مثال در ماده ۲۸، کلیه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی مکلف شده‌اند در خصوص آگاهی‌بخشی نسبت به وجوه مثبت و ارزشمند ازدواج به هنگام نیاز و آسان، تعدد فرزندان در خانواده و تقویت و حمایت از نقش‌های مادری و همسری، صیانت از تحکیم خانواده اقدام کنند. در ماده ۳۴ نیز وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری مکلف به ایجاد، گسترش و تقویت رشته‌های تحصیلی در همه دانشگاه‌های کشور متناسب با جایگاه و نقش خانواده و زن بر اساس فرهنگ اسلامی - ایرانی، از قبیل مدیریت خانه و خانواده شده‌اند. حال آنکه در سایر ماده‌های این قانون توجه اساسی به تحکیم نهاد خانواده (غیر از مسئله فرزندآوری) نشده است.

مرخصی مادر

یکی از سیاست‌های تشویقی برای استقبال مادران از فرزندآوری در کشورهای مختلف، افزایش میزان مرخصی‌های مادر است. طبق ماده ۱۷ این قانون، مدت مرخصی زایمان در بخش‌های دولتی و غیردولتی با پرداخت تمام حقوق و فوق‌العاده‌های مرتبط از هفت ماه به نه ماه افزایش یافته است و برای مادرانی که صاحب فرزند دوقلو شده‌اند دوازده ماه در نظر گرفته شده است. در مقایسه با برخی از کشورها، مانند سوئیس که مرخصی استحقاقی به پدر و مادر در مجموع ۱۶ ماه است، میزان این مرخصی بسیار پایین است، اما در مجموع می‌توان ضوابط مربوط به این مرخصی را قابل قبول دانست. به طور مثال در ایتالیا و لهستان ۲۰ هفته را برای مرخصی زایمان در نظر می‌گیرند. هر چند که تا سن ۸ سالگی فرزند، مرخصی‌هایی مجدداً به والدین تعلق می‌گیرد.

مرخصی پدر

بیش از ۸۵ درصد زنان در سن فعالیت از لحاظ اقتصادی غیرفعال محسوب می‌شوند و در میان زنان شاغل نیز بسیاری در مشاغل غیررسمی مشغول هستند که حمایتی از آن‌ها صورت نمی‌گیرد. در این شرایط مرخصی پدران برای حمایت از مادران غیر شاغل یا شاغل غیررسمی دارای اهمیت زیادی می‌شود. در حالی که در کشورهای مختلف، پدران نیز مشمول استفاده از مرخصی به هنگام تولد فرزندان می‌شوند، در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، هیچ اشاره‌ای به مرخصی پدر نشده است. تنها در بند «ب» قانون مذکور پدران تا یک ماه پس از به دنیا آمدن فرزند، از نوبت کاری شب معاف می‌باشند که این بند مشمول بخش خصوصی نمی‌باشد؛ بنابراین در این زمینه، می‌توان این قانون را همراه با نقص دانست. چنین مرخصی‌ای به پدران فرصتی برای کمک در امور خانه و کمک در فرزندپروری می‌دهد و به تحکیم بنیان خانوار کمک می‌کند.

کاهش ساعت کار

یکی دیگر از سیاست‌های دولت‌های مختلف، کاستن از میزان ساعت کاری والدین صاحب نوزاد است؛ این در حالی است که در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت هیچ اشاره‌ای به کاهش ساعت کاری مادران یا پدران دارای فرزند نوزاد نشده است. تنها در بند «پ» این قانون، به «اعطای دورکاری به درخواست مادران باردار، حداقل به مدت چهار ماه در دوران بارداری در مشاغلی که امکان دورکاری در آنها فراهم است» شده است.

کار پاره‌وقت

در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت هیچ ماده و بندی در خصوص انجام کار پاره‌وقت توسط مادر یا پدر صاحب فرزند نوزاد نشده است.

گسترش مهدکودک‌ها

یکی از نگرانی‌هایی که مانع از استقبال خانواده‌ها از فرزندآوری می‌شود، شرایط نگهداری از فرزندان تا پیش از دوران مدرسه است. اگرچه در ماده ۲۲ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، نکاتی در مورد گسترش مهدکودک‌ها عنوان شده است و تمامی دستگاه‌ها ملزم شده‌اند تا اماکنی را به منظور مراقبت و نگهداری از فرزندان کارمندان خود اختصاص دهند، اما در مورد مهدکودک اجباری و رایگان که یکی از سیاست‌های تشویقی در کشورهای مختلف محسوب می‌شود، سخنی به میان نیامده است.

پرداخت مشروط و غیر مشروط به والدین و کودک

در کشورهای مختلف دنیا، سیاست‌های مالی یکی از عوامل تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری می‌باشد. این سیاست‌ها پرداخت‌های بلاعوض ماهیانه، پاداش به والدین و فرزند تا اعطای وام، تسهیلات و پس‌اندازهای بلندمدت و مربوط به آتیه والدین و فرزندان را در بر می‌گیرد. در حالی که طبق ماده‌های ۹، ۱۰، ۱۳ و ۱۴ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تسهیلاتی در قالب وام مسکن، «تسهیلات قرض الحسنه تولد فرزند»، افزایش یارانه فرزندان خانواده‌های دهک‌های اول تا چهارم دارای حداقل سه فرزند تحت تکفل و اعطای زمین پیش‌بینی شده است، با این حال، تدبیری برای حساب آتیه بلندمدت فرزندان پیش‌بینی نشده است.

افزایش دسترسی به فناوری باروری و درمان ناباروری

یکی دیگر از عوامل مؤثر سیاست‌های تشویقی دولت‌ها نسبت به افزایش نرخ باروری، استفاده از فناوری‌های باروری و در دسترس عموم قرار دادن با نرخ‌های قیمتی پایین است. در ماده‌های ۴۰ تا ۴۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت تمهیدات نسبتاً پرمناهی در خصوص فناوری‌های باروری و درمان ناباروری پیش‌بینی شده است، اما سهولت در دسترس قرار داشتن آن و بهره‌گیری با قیمت نازل یا رایگان از این خدمات، مورد بحث قرار نگرفته است. اگرچه طبق

این قانون، در این زمینه توجهات مناسبی صورت گرفته است، اما لازم است تا حد امکان استفاده عمومی از این خدمات تسهیل شود.

جمع بندی

مطابق آنچه در بررسی تجربیات کشورهای مختلفی همچون فرانسه، ژاپن، ایتالیا و اروپای شرقی دیده می شود، به نظر بسیاری از پژوهشگران، تغییرات اجتماعی در مقایسه با سیاست های دولتی، تأثیر گسترده تری بر میزان باروری داشته است. پژوهش ها نشان می دهند که سیاست های تشویق به فرزندآوری، در صورت طراحی درست، اگرچه منجر به افزایش موالید شده اند، اما بعید است که این سیاست ها، تأثیرات تغییرات اجتماعی و اقتصادی گسترده تر را بر تصمیم گیری های باروری زنان، مانند گسترش فرصت های اقتصادی و تغییر در انگیزه های سرمایه گذاری در آموزش، جبران کنند؛ بنابراین، به نظر می رسد این تغییرات تأثیر عمیق تری بر باروری و تشکیل خانواده نسبت به سیاست های دولت داشته باشد. مطابق با بررسی های انجام شده، حتی سخاوتمندانه ترین سیاست های تشویق به فرزندآوری، موفقیت محدودی در بازگرداندن نرخ باروری به نرخ های جایگزینی داشته اند و عوض، شرایط کلی اقتصادی در کنار فرصت های فردی تحصیلی و کاری تأثیر بیشتری بر تصمیم گیری های تشکیل خانواده و باروری دارند. طبق بررسی های صورت گرفته، یک بسته سیاست گذاری موفق برای افزایش جمعیت باید ویژگی های زیر را داشته باشد:

- ایجاد یک جامعه دوستدار خانواده و عدم تمرکز صرف بر افزایش نرخ باروری
- پیاده سازی بسته های پایدار و بلندمدت سیاست ها و برنامه های مکمل
- افزایش باروری با افزایش دسترسی به فناوری باروری
- اطمینان از تأمین مالی مطمئن و بلندمدت سیاست ها
- ترکیب سیاست های تشویق به فرزندآوری با سیاست های باز نسبت به افزایش مهاجرت

طبق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت که به تازگی تصویب رسیده است، اگرچه به اکثر بندهای بالا توجهاتی شده است، اما طبق بررسی هایی که در این گزارش به عمل آمد، نقایص و محدودیت هایی وجود دارد که به صورت کامل تمام بندهای یک سیاست همه جانبه را در بر نمی گیرد. ضمن اینکه باید اذعان داشت، سیاست هایی که به عنوان عوامل مؤثر در افزایش نرخ باروری ذکر شد، تنها نقش تحریک کننده دارند و طبق پژوهش های متعددی که در این زمینه صورت گرفته است، نمی توان از تعیین کنندگی کامل آنان سخن گفت.

ضمیمه

مولفه / سیاست	سوئد	ایتالیا	لهستان	فرانسه
نرخ کلی فرزندآوری ۲۰۱۱	۱/۹۰	۱/۴۰	۱/۳۰	۲/۰۱
تعداد ایده آل فرزندان (اواسط دهه ۲۰۰۰)	۲/۲۲	۲/۰۴	۲/۴۱	۲/۰۵
کل هزینه های عمومی، مزایای خانواده، ۲۰۰۹	۳/۵۷٪ از تولید ناخالص داخلی	۱/۵۸٪ از تولید ناخالص داخلی	۱/۵۳٪ از تولید ناخالص داخلی	۳/۹۸٪ از تولید ناخالص داخلی
کمک هزینه عائله مندی، ۲۰۰۹	۰/۸٪ از تولید ناخالص داخلی	۰/۴٪ از تولید ناخالص داخلی	۰/۳٪ از تولید ناخالص داخلی	۱/۱٪ از تولید ناخالص داخلی
پاداش فرزند، کمک هزینه فرزند یا خانواده، ۲۰۱۲	کمک هزینه کودک جهانی است. کمک هزینه کودک حدود ۱۲۲ یورو در ماه برای هر کودک به اضافه مکمل برای فرزندان بعدی (از ۱۷ یورو برای فرزند دوم تا ۱۴۵ یورو برای فرزندان پنجم و بعدی). قابل پرداخت تا ۱۶ سال کمک هزینه مشابه دیگری برای کودکان در مدارس متوسطه در نظر گرفته شده است. مزایا مشمول مالیات هستند.	کمک هزینه کودک بسته به درآمد والدین و تعداد اعضای خانواده از ۱۰ تا ۲۵۸ یورو برای هر فرزند در ماه متغیر است. به عنوان مثال، خانواده ای با چهار عضو و درآمد سالانه کمتر از ۱۳۵۰۰ یورو حداکثر مزایا را دریافت خواهد کرد و خانواده ای با درآمدی در حدود ۲۶۰۰۰ یورو، مزایایی حدود ۱۲۵ یورو خواهد داشت. به خانواده ای با درآمد بیش از ۷۲۰۰۰ یورو هیچ مزایایی پرداخت نمی شود. تا سن ۱۸ سالگی مزایای کودک قابل پرداخت است. سود مشمول مالیات است. کمک هزینه خانواده برای والدین مجرد افزایش می یابد. خانواده های دارای سه فرزند مشمول حمایت شهرداری به مدت ۱۳ ماه هستند.	پاداش کودک هنگام تولد ۲۴۳ یورو است که اگر درآمد سرانه خانواده از حد متوسط کمتر باشد، به همان میزان افزایش می یابد. کمک هزینه فرزند خانواده های کم درآمد ۱۲۰ یورو در ماه است که درآمد سرانه خانواده از حد متوسط بیشتر نباشد. مزایا از ۱۶ تا ۲۴ یورو برای هر کودک در ماه متغیر است. تا سن ۱۸ سالگی یا تا ۲۱ سالگی در صورت تحصیل پرداخت می شود.	پاداش کودک در بدو تولد ۹۱۲ یورو است. کمک هزینه اولیه ۱۸۳ یورو در ماه به ازای هر کودک تا سن ۳ سالگی پرداخت می شود. کمک هزینه افزایش فرزند تنها پس از تولد فرزند دوم پرداخت می شود و تا سن ۲۰ سالگی تا زمانی که کودک بیش از نیمی از حداقل درآمد خود را دریافت نکند، ادامه دارد. کمک هزینه ماهیانه ۱۲۷ یورو برای دو فرزند، ۲۸۹ یورو برای سه فرزند، به اضافه ۱۶۲ یورو برای هر فرزند اضافی است. مکمل های ۶۴ یورویی برای کودکان بالای ۱۴ سال. مکمل ۹۰ یورویی در صورت بزرگ شدن فرزند توسط والدین مجرد. کمک هزینه تکمیلی ۱۶۵ یورو در ماه به خانواده هایی با بیش از سه فرزند و درآمد کم خانواده پرداخت می شود.

مؤلفه/سیاست	سوئد	ایتالیا	لهستان	فرانسه
				کمک هزینه والد مجرد حداقل درآمد را برای یکی از والدین مجرد فراهم می کند که بسته به تعداد فرزندان متفاوت است (۸۱۳ یورو در ماه برای یک والد مجرد با یک فرزند و بدون درآمد دیگر؛ ۱۸۹ یورو برای هر فرزند اضافی). خانواده ها نیز بر اساس وضعیت مدنی و تعداد فرزندان از معافیت مالیاتی بهره مند می شوند (تخفیف بیشتر برای خانواده های دارای سه فرزند یا بیشتر).
مرخصی مربوط به کودک، ۲۰۱۲	مادر و پدر با هم مستحق ۱۶ ماه مرخصی استحقاقی. دو ماه برای مادر، دو ماه برای پدر و استراحت قابل اشتراک (تا ۳۰ روز می تواند برای هر یک به طور همزمان). مرخصی باید تا ۱۸ ماه پس از تولد انجام شود. پرداخت برای ۱۳ ماه با ۸۰٪ حقوق تا حدود ۵۰۰۰۰ یورو در سال و سه ماه با ۲۱ یورو در روز. پاداش برابری جنسیتی ۵/۷۳ یورو در روز (تا حداکثر ۱۵۷۰ یورو برای هر فرزند) اگر والدین به طور مساوی مرخصی را تقسیم کنند. مزایای موقت والدین تا ۱۲۰ روز در سال برای مراقبت از کودک بیمار زیر ۱۲ سال، با ۸۰٪ درآمد، پرداخت می شود. شخص دیگری می تواند این مزایا را برای مراقبت از فرزند یکی	مرخصی زایمان به مدت ۲۰ هفته با پرداخت ۸۰٪ (کارمندان بخش دولتی ۱۰۰٪ دریافت می کنند). می توان از چهار یا هشت هفته قبل از زایمان استفاده کرد. مرخصی والدین تا ده ماه در هشت سال اول زندگی کودک. اگر کودک زیر ۳ سال سن داشته باشد، ۶ ماه ۳۰ درصد حقوق پرداخت می شود. در غیر این صورت مرخصی بدون حقوق است. پدرانی که سه ماه مرخصی می گیرند، حق از یک ماه دیگر را دارند.	مرخصی زایمان به مدت ۲۰ هفته با ۱۰۰٪ دستمزد مرجع. قابل تمدید تا شش هفته بیشتر. مرخصی والدین می تواند تا سه سال قبل از رسیدن کودک به سن ۴ سالگی گرفته شود. در طی دو سال از این سال ها، یک پرداخت ماهانه تقریباً ۱۰۰ یورو برای خانواده های کم درآمد در دسترس است. مرخصی برای مراقبت از کودک بیمار زیر ۱۴ سال حداکثر به مدت ۶۰ روز در سال با ۸۰ درصد دستمزد مجاز است. مزایا مشمول مالیات نمی شوند.	مرخصی زایمان معادل حقوق کامل برای ۱۶ هفته (۲۶ هفته در مورد فرزند سوم) را پوشش می دهد. مرخصی پدری ۱۱ روز متوالی در مدت چهار ماه پس از تولد است که با حقوق کامل پرداخت می شود. اکثر قراردادهای جمعی مدت مرخصی و غرامت برای مراقبت از کودک بیمار را مشخص می کنند. (به عنوان مثال ۱۴ روز در بخش دولتی).

مولفه/سیاست	سوئد	ایتالیا	لهستان	فرانسه
	از والدین مجردی که بیمار شده است دریافت کند.			
مراقبت از کودکان و آموزش پیش دبستانی، ۲۰۰۹	۱/۴٪ از تولید ناخالص داخلی	۰/۷٪ از تولید ناخالص داخلی	۰/۳٪ از تولید ناخالص داخلی	۱/۱٪ از تولید ناخالص داخلی
نام نویسی در مهدکودک، ۲۰۰۸	۴۶/۷٪ (۰ تا ۲ سال) ۹۱/۱٪ (۳ تا ۵ سال)	۲۹/۲٪ (۰ تا ۲ سال) ۹۷/۴٪ (۳ تا ۵ سال)	۷/۹٪ (۰ تا ۲ سال) ۴۷/۳٪ (۳ تا ۵ سال)	۴۲٪ (۰ تا ۲ سال) ۹۹/۹٪ (۳ تا ۵ سال)
در دسترس بودن مهدکودک، ۲۰۱۲	مهدکودک عمومی برای همه کودکان تضمین شده است. ساعات کار طولانی ۵۱ درصد از کودکان زیر ۳ سال و ۹۴ درصد از کودکان ۳ تا ۶ سال در مهدکودک های رسمی ثبت نام کردند.	مهدکودک رسمی در دسترس ۲۲ درصد از کودکان زیر ۳ سال است. ۹۴ درصد از سایر کودکان پیش دبستانی	نبود امکانات مناسب برای نگهداری از کودکان. ۲ درصد از کودکان زیر ۳ سال ثبت نام کردند. ۴۲ درصد از کودکان بین سه تا سن مدرسه. در حال حاضر برنامه اصلاحی برای افزایش تعداد تسهیلات مراقبت از کودکان با بودجه عمومی در حال اجراست.	سیستم جامع مهدکودک برای کودکان ۲ ماه تا ۳ سال؛ هزینه ها به درآمد والدین بستگی دارد. مهدکودک (مادر نل) برای کودکان ۳ سال تا سن مدرسه. آموزش پیش دبستانی رایگان است. برای هر دو نوع مراقبت و مراقبت بعد از مدرسه، ساعات کاری طولانی است. «فرزندان» آموزش دیده و ثبت نام شده از کودکان در خانه خود مراقبت خواهند کرد (۳/۲) مراقبت را برای کودکان زیر ۳ سال ارائه می دهند). ابتکارات اخیر دولت برای افزایش تعداد مکان ها.
کمک هزینه مراقبت از کودک در مهدکودک ها، ۲۰۱۲	پیش دبستانی تا ۱۵ ساعت در هفته برای کودکان بین ۳ تا ۶ سال رایگان است. سایر هزینه ها به درآمد والدین و تعداد فرزندان	بدون کمک هزینه خاص	کمک هزینه مراقبت از کودک پرداختی به والدینی که برای مراقبت از کودک کار را رها می کنند، به شرط درآمد سرانه خانواده، از ۲۵٪	هزینه مراقبت زیر ۳ سال بستگی به درآمد خانواده دارد. آموزش پیش دبستانی (از سن ۳ سالگی تا سن مدرسه) رایگان است.

مؤلفه/سیاست	سوئد	ایتالیا	لهستان	فرانسه
	بستگی دارد. هزینه‌های والدین به‌طور متوسط ۱۱٪ از هزینه‌ها را پوشش می‌دهد. شهرداری‌ها ممکن است برای کودکان بالای یک سال اما کمتر از سه کمک‌هزینه ارائه دهند. تا ۳۴۴ یورو در ماه، اما این مبلغ با ارزش مراقبت از کودک با بودجه عمومی که کودک دریافت می‌کند کاهش می‌یابد. در نظر گرفته شده برای افزایش فرصت برای والدین برای ماندن در خانه و مراقبت از فرزندانشان.		میانگین دستمزد سال قبل تجاوز نمی‌کند. سود ۲۴ ماهه است. پرداخت تقریباً ۹۵ یورو در ماه	اگر یکی از والدین ساعات کاری را برای مراقبت از کودک زیر ۳ سال کاهش دهد، مکمل تحصیلی کودک پرداخت می‌شود. اگر والدین تمام شغل خود را رها کنند، این مبلغ به ۵۷۰ یورو در ماه افزایش می‌یابد و مقدار کمتری برای کار پاره‌وقت. کاهش مبلغ برای ۳ تا ۶ سال. والدینی که یک مهدکودک ثبت شده را انتخاب می‌کنند، بسته به سن کودک و درآمد خانواده (بین ۱۷۰ تا ۴۵۰ یورو برای یک کودک مجرد زیر ۳ سال) ماهانه مکمل «انتخاب مراقبت از کودک» دریافت می‌کنند. کمک‌های اجتماعی نیز برای مراقب تحت پوشش قرار می‌گیرد. کمک‌هزینه سال تحصیلی جدید یک‌بار در سال بسته به آزمون معدل پرداخت می‌شود (به‌عنوان مثال ۲۹۰ یورو برای کودک ۶ تا ۱۰ سال).
مزایای مسکن، ۲۰۱۲	کمک‌هزینه مسکن برای خانواده‌های کم‌درآمد. بستگی به هزینه مسکن، اندازه خانه و تعداد فرزندان دارد. آستانه پرداخت کمک‌هزینه در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت.	مناطق بر اساس درآمد متقاضیان و موقعیت مکانی معیارهایی را تعیین می‌کنند. اولویت با افراد در شرایط بد معیشتی، خانواده‌های پرجمعیت و افراد در زندگی مشترک اجباری است.	طرح وام مسکن ترجیحی برای کمک به خانواده‌های با درآمد متوسط برای خرید خانه یا آپارتمان.	مزایای مسکن بسته به اجاره و درآمد خانوار در دسترس است. (به‌طور متوسط مبلغ اعطا شده ۲۱۰ یورو در ماه است).

**اظهار نظر کارشناسی درباره
قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بر اساس مطالعه تطبیقی**

پژوهشگر: میثم امانی
مشاور علمی: کوثر کریمی پور

رفاه و سیاست اجتماعی-۱۵
کد گزارش: ۱۸۳۰ - شماره مسلسل: ۱۴۰۰۳۱
مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

